

DÜNYALIK PEŞİNDE KOŞAN ZİLLETE DÜŞER

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm

Bismillahirrahmanirrahim.

el-Hamdü li'llahi rabbi'l-âlemin. Hamden kesiran tayyiben mübareken fîhi âlâ külli hâlin vefî külli hîn. Ve's-selatu ve's-selamu ala seydi'l-evveline ve'l-ahirin, ve imami'l-müttekîn şefîi'l-müznibîn Muhammedini'l-mustafa ve alâ alihi ve sahbihi tebiahu bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'du:

Peygamber (sav) Efendimiz Abdullah b. Ömer *radıyallahu anhumâ'*nın rivayet ettiği-ne göre buyurmuşlar ki:

لَئِنْ أَنْتُمْ اتَّبَعْتُمْ أَذْنَابَ الْبَقَرِ، وَتَبَايَعْتُمْ بِالْعَيْنَةِ،
وَتَرَكْتُمْ الْجِهَادَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، لَيُلْزِمَنَّكُمْ اللَّهُ مَذَلَّةً
فِي أَعْنَاقِكُمْ، ثُمَّ لَا تَنْزِعُ مِنْكُمْ حَتَّى تَرْجِعُونَ إِلَى مَا
كُنْتُمْ عَلَيْهِ، وَتَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ

Le-in entümü't-teba'tüm eznâbe'l-bakari, ve tebâyâ'tüm bi'l-îneti, ve terek-

tümü'l-cihâde fî sebîli'llâhi, le-yülzimennekümü'llâhu müzelleten fî a'nâkıküm, sümme lâ tünzeu minküm hattâ terci'üne ilâ mâ küntüm aleyhi ve tetûbûne ila'llâhi.

Sadaka Resûlullah fî mâ kâl ev kemâ kâl.

Besmeleyle, kura ile çekilmiş, açılmış sayfadan birinci hadis-i şerifin metnini okudum. Mealini açıklamaya geçiyorum. Peygamber Efendimiz muhatapları olan kimselelere diyor ki:

Le-in entümü't-teba'tüm eznâbe'l-bakari.

“Eğer siz sığırların kuyruklarına tabii olursanız, sığırların kuyukları peşine takılırsanız;

a. Allah Yolunda Çalışmayı, Cihadı Terk Ederseniz Zillete Düşersiniz

Ve tebâyâ'tüm bi'l-îneti.

Hileli, gayrimeşru, şeriate uygun olmayan, haram alışveriş yaparsanız;

Ve terektümü'l-cihâde fî sebîli'llâhi.

Ve Allah yolunda cihat etmeyi terk ederseniz,

Le-yülzimmennekümü'llâhu müzelleten fî a'nâkıküm.

Allah boyunlarınıza öyle bir zillet, öyle bir horluk, aşağılık geçirir, öyle bir horluk ve aşağılık yapıştırır ki,

Sümme lâ tünzeu minküm.

Boyunlarındaki o zillet, aşağılık, horluk çıkartılamaz,

Hattâ terci'ûne ilâ mâ küntüm aleyhi.

Daha önceki güzel İslami halinize dönmedikçe o zilletten kurtulamazsınız.

Ve tetûbûne ila'llâhi.

Allah-u Teâlâ Hazretlerine tövbe etmedikçe, evvelki güzel halinize dönmedikçe, iyi bir Müslüman haline gelmedikçe boynunuza yapışmış olan o zilletten, horluktan, aşağılıktan kurtulamazsınız.”

Şimdi;

Le-in entümü't-teba'tüm eznâbe'l-bakari.

Eğer siz ineklerin, öküzlerin, sığırların kuyruklarına ittiba ederseniz, tabii olursanız...

Ne demek?

O devirde tarlalar sabanla sürülürdü. Sabanı da inekler, öküzler çekerdi. İneklerin kuyruklarına tabii olursanız sözünden maksat; saban, çift, çubuk peşinde ziraatla meşgul olursanız demek olur.

Ya da benim sürülerim, hayvanlarım var. Onları otlatmak için önünüze katıp, onların peşinden işte o yayla senin bu ova benim onları beslemek için gitmek manası da olabilir.

Her ikisi de esas itibariyle yasak olan şey değil. Ziraatta, hayvancılıkta, tarlayı sürmek de yasak değil. Ama;

Ve tebâyâ'tüm bi'l-îneti.

Hileli alışveriş, şeriatin ahkâmına uygun olmayan alışveriş yaparsanız,

Ve terektümü'l-cihâde.

Cihadı terk ederseniz...

Ziraatti, ticaretti, hayvancılıktı derken cihadı terk ederseniz asıl işin ince noktası mühim noktası burasıdır. İnsan hayvan da besler hayvan da güder. Ziraatte yapar, tarlayı da sürer. Ama mü'minin en önemli

vazifesi, dinin zirvesi, en üstün mertebesi cihattır.

Cihadı terk etmeyecek. Gerçekten de insan bağ, bahçe, sürü sahibi olursa onlarla meşgul oluyor, bağlanıyor onlara. Onları sevdiği içinde görevi olan Allah yolunda cihat etmek vazifesini, onlarla meşgul olmaktan dolayı ihmal edebiliyor.

İhmal ederse o zaman Allah boyunlarına bir zillet geçirir. İhmal eden insanların boyunlarına bir zillet geçirir. Zillet; horluk, aşağılık demek. Yani izzetli, itibarlı olmamak; aşağı, hor, hakir olmak demek. Boynuna esaret, zillet, horluk aşağılık halkasını geçirir.

Yapıştırır. Onu sonra çıkarmak isteseniz de çıkmaz. Eski İslami halinize dönmedikçe çıkmaz. Evvelce öyle değildiniz. Allah yolunda daha gayretliydimiz. Daha iyi cihat yapıyordunuz. Vazifelerinizi, ibadetlerinizi daha şuurla yapıyordunuz. O halinize dönmedikçe o zillet başınızdan, boynunuzdan kalkmaz.

Ve tetûbûne ila'llâhi.

Allaha yönelmedikçe, dönmedikçe o zilletten kurtulamazsınız.

b. İslâm'ı Sahabe Gibi Anlamalı ve Yaşamalıyız

Şimdi sahabeyi kiramın Peygamber Efendimizin zamanındaki insanların hayatına bakalım.

Onların nasıl yaşadıklarını düşünecek, kendi hayatımızı onlarla mukayese edecek olursak, bizim bugünkü yaşantımız, yaşam tarzımız, hayatımızı geçirme şeklimizle onların hayatları arasında çok büyük fark olduğunu görürüz. Yani biz de kendimizi müslüman olarak görüyor, müslüman sayıyoruz.

Ama acaba İslam'ı en iyi anlamış olan insanların, Allah'ın Resulünün zamanında yaşamış, ona meseleleri sorma imkânına sahip olmuş, dini öğreten Peygamber Efendimiz'in rahleyi tedrisinde yetişmiş, İslam'ı doğrudan doğruya Peygamber Efendimiz'den öğrenmiş olan insanların İslami yaşantısı nasıldı?

Bunu anlamak için hepimizin sahabeyi kiramın hayatını okuması lazım. Sahabeyi kiram ile ilgili eserlere önem vermesi lazım. Hem Peygamber Efendimizin hayatını okumalı,

öğrenmeli hem de sahabeyi kiramın nasıl yaşadığını, nasıl davrandığını, ahlakının ne olduğunu, ömrünü nasıl geçirdiğini anlatan eserleri okumalıyız.

Onlar asıl vazife olarak Allah'a itaat [etmeyi], emirlerini tutmayı öne alıyorlardı. Allah'ın Resulünün buyruğunu tutuyorlardı. Cihat edeceği zaman cihada gidiyorlardı. Bırakın bulunduğunuz şehri, gelin başka şehre deyince hicret ediyorlardı. Verin malınızı deyince mallarını veriyorlardı.

“Kim ne kadar verecek?” deyince kimisi tamamını veriyordu. Kimisi yarısını veriyordu. Kimisi bir miktarını veriyordu.

Hepsi zengin de değillerdi. Böyle fedakârca geceleri, gündüzleri, ömürleri İslam için, İslami düşünceyle, İslam'a faydalı, Allah'ın rızasını kazanacak işler yapmak fikriyle ve düşüncesiyle geçiyordu. Şimdi bizim bugünkü hayatlarımızda bu hadis-i şerifte işaret edilen şeyler aynen var.

c. Millet İşinde Gücünde, Din Elden Gidiyor, Kimsenin Kılı Kıpırdamıyor

Yani millet ticaretinde, işinde, gücünde.

Yer yerinden oynuyor. Kıyamet kopuyor. Din elden gidiyor. Müslümanlar öldürülüyor. İslam ülkeleri yağmalanıyor. Her yerde; Cezayir’de, Balkanlarda, Kosova’da, Kafkasya’da, Keşmir’de haksızlık oluyor. Her yerde müslüman mağdur, mazlum. Her yerde haksızlık boyutu, haddi aşmış durumda.

Hizmetler çok, vazifeler çok. Ama milletin kılı kıpırdamıyor. Rahat bir yeri bulup kaçtı mı oraya, bizim gibi öbür tarafı unutmuyor. Bizden önce aynı işi başkaları da yapmış. Lübnan’da karışıklık olunca Lübnanlılar buraya gelmiş. Bizden önce buraya gelmiş olan bir sürü Arap var.

Arnavutluk’ta, Yugoslavya’da karışıklık olunca bir kısmı fırsatı bulmuş, buralara gelmiş. Boşnaklardan, Arnavutlardan pek çok insan var. Bizi de Türkiye’de iş kıt diye o zamanlar davet ettiler. İşçi olarak çoğunluğu buraya işçi olarak geldi.

Çalışmaya geldi. Bir kısmı evlilik yoluyla geldi. Bir kısmı burada yetişti. Evlenmek için Türkiye’ye gitti. Oradan evlendi, geldi. Ama [İslam’ı cihadı] unuttu.

Yani Belgrad'dan, Yugoslavya'dan, Bosna'dan, Hersek'ten, İstanbul'a gelen rahata erdi mi? Mahmutpaşa'da, Kadıköy'de ticaretiyle, alışverişle meşgul oluyor. Kendi emniyetini sağlıyor. Evini, barkını temin ediyor.

Öbür tarafı unutuyor. Bugün bir hacı efendi bize bir soru sordu.

“Neden böyle oldu ülkedeki durum?”

Neden öyle oldu?

İhmallerden oldu. Yani görevler yapılmadıkça, müslümanlar vazifelerini yapmadıkça ihmal büyüyor.

Yapılmayan işler büyüyor. Zarar büyüyor.

Karşı taraf kuvvetleniyor. İslam zayıflıyor. Sonunda bir yerde İslam terazide hafif çektiğinden, öbür taraf baskın çıktığından müslümanlar okkanın altına gidiyor.

Ne yapmak lazım?

Biz aç mı kalalım?

Ne yapmak lazım geldiğini Peygamber Efendimiz'in hayatından anla. Sahabeyi kiramın yaşayışından, tercihinden anla. Sahabeyi kiramın evi, barkı yerinde olanları bile ayet-i

kerimeyi okuduğu zaman; “Allah bana cihadı emretmiş. Getirin bana kılıcımı, kalkanımı, hazırlayın bineğimi. Ben cihada gideceğim.” diyordu.

Ebu Eyyub el-Ensari Hazretleri evinde Kur’an-ı Kerim okurken cihat ayeti gelince şöyle bir düşündü: “Benim silahlarımı, bineğimi hazırlayın. Ben cihada gideceğim.” dedi.

“Sen zaten şimdiye kadar çok vazife yaptın. İhtiyarladın. Otur.” dediler.

Dedi ki:

“Allah ayet-i kerimede ihtiyarlar müstesna diyor mu?”

“Demiyor.”

“Ben de gideceğim.” dedi. İstanbul’a cihada hasta hasta geldi. Hastayken, ihtiyar halinde orada vefat etti. Genç değildi. Savaş için, cihat için gitti. Ve orada şehit oldu.

Peygamber Efendimizin hicret edin emrini duyduđu zaman, sahabeden bir zat-ı muhterem:

“Resulullah, hicreti emrediyor.” dedi. Atını hazırladı, hizmetçisini yanına aldı.

Mekke'den çıkarken şimdiki Tenim Mescidi'nin yanında daha fazla gidemedi, vefat etti. Yola çıkmıştı. Yani yaşlılığa bakmıyorlardı. "Artık ben çağımı geçirmişim." demiyorlardı.

Vazife neyse vazifeyi yapmaya gayret ediyor, koşturuyorlardı. Allah yolunda Dini Mübin'i İslam'a hizmet etmek için gayret ediyorlardı.

Eğer ineklerin, sığırların kuyruğunun peşine tabi olursa, şeriatin ahkâmına aykırı alışverişlerle kesesini doldurmaya bakarsa, cihadı terk ederse bir millet zillete uğrar. Cihadı terk eden bir millet zillete uğrar. O zillet kalkmaz. Eski Müslüman haline dönmedikçe. Ve tövbe eylemedikçe.

Aziz ve muhterem kardeşlerim!

Bu hadis-i şerifte anlatılan durum bizde olduğuna göre biz ne yapacağız?

Bizim halimiz ne olacak?

Yani bu devirde cihadın hangi çeşidini yapalım?

Nerede yapalım? Kime karşı yapalım? Ne yapmamız gerekiyor?

Tabii cihadın çok çeşitleri var.

d. Cihadın, Allah Yolunda Çalışmanın Çeşitleri

Ana manasıyla cihat; İslam'ı söndürmeye çalışanlarla, İslam'a hizmet etmek isteyenler arasındaki cehit sarf etme cehitleşme, uğraşma demek.

Nerede İslam'a saldırı varsa, İslam yok oluyorsa, unutuluyorsa, siliniyorsa, dışlanıyorsa orada cihat vardır. Müslümanın İslam'a yardımcı olması lazım.

Cihadın çeşitlerinden bir tanesi insanın kendisinin nefsiyle cihat etmesidir. Bir tanesi kâfirlerle, İslam'a, İslam ülkelerine saldıran kâfirlerle savaştır. Bu ikisini çok iyi biliyoruz. Ama bu devirde bu çeşit savaşlar bu tarzda olmuyor. Bir bakıma milletlerin hürriyetleri var.

Müslüman olmayan ülkelere de müslümanlar ziyarete gidebiliyorlar. Ticarete, başka şeye gidebiliyorlar. Onlar da İslam ülkelere gelip gidebiliyor. Dünyanın şartları değişti. Bu devirde İslam'a hizmetin şekilleri de değişti.

İslam'a nasıl hizmet edilebilir?

Mesela; cemaati tebliğden kardeşlerimiz, bugün hutbeyi okuyan imam kardeşimiz önümüzdeki çarşamba günü Libya'ya gideceğini söyledi. Muhtelif şehirleri gezeceğini söylediler. Tebliğ edecekler. Yani İslam'ı anlatacaklar. Oradaki Müslümanlara ziyarete gidecekler. Söyleyebilecekleri sözleri söyleyecekler.

Ne yapıyorsunuz? Ne duruyorsunuz?

Çalışsanıza, uyansanıza, iş yapsanıza...

Ne diyeceklerse diyecekler?

Yıllar önce bizim camiye de gelmişlerdi.

Kaç yıl önce?

35 yıl önce. 40 yıl önce. 45 yıl önce. En meşhurları gelmişti. Bizim eve misafir olmuşlardı. O zaman teşvik etmişlerdi. "Köylere gidin, İslam'ı anlatın, öğretin." diye. Çünkü bir insan İslam'ı öğrenirse, Allah'ın Kur'an'ını öğrenirse onu uygulamak istiyor. Ayetler, insanları kendisine bağlıyor. Kur'an-ı Kerim insanları doğru yola sevk ediyor. Bütün mesele onu anlatmak. İnsanlara anlattığı zaman ağlıyor, heyecanlanıyor.

Gayrete geliyor. Mesele onu anlatmak. Ama İslam'ın anlatılması durunca, öğretilmesi durunca, yavaş yavaş insanlar unutuyor. Gazete okuyorlar, televizyon seyrediyorlar, mecmua takip ediyorlar. Kulaktan, mektepten duyuyorlar.

Gayrimüslim ülkelerin örfleri, adetleri, İslam ülkelerinin içine yayılıyor. Müslümanlar farkına varmadan, cahillikleri dolayısıyla onlara benzemeye benzeşmeye başlıyorlar. O halde ilk iş İslam'ın ne olduğunu insanlara anlatmak.

Zaten Peygamber Efendimiz de ilk önce İslam'a davet ediyordu. İnsanlara; "Müslüman olun." diyordu. Müslüman olursa savaş yapmıyordu. Peygamber Efendimiz'den sonra Hulefayı Raşidin de hemen kılıçları alıp da savaşa gitmiyorlardı.

İlk önce İslam'a çağırıyorlardı. Müslüman olursa savaş yapmıyorlardı. "Siz kardeşimizsiniz. Bizim gibisiniz." diyorlardı. "Müslüman olmayacağız, kendi halimizde kalacağız. Ama sizin idarenizi kabul ediyoruz." O da iyi. Çünkü idare Müslümanda olursa haksızlık

yaptırmaz. “O zaman vergi vereceksiniz. Emrimizde duracaksınız.” diyorlardı.

“Hayır, ne vergi veririz ne size itaat ederiz. Ne İslam’ı yayarız, ne de kabul ederiz.” O zaman İslam’ı oralarda yaymak, diğer idarecileri alt edip halka İslam’ı anlatmak için cihat yapılıyordu. Şimdi biz İslam’ı anlatmanın yollarını kullanmıyoruz.

Yani sulhtaki yollarını ve şekillerini dahi kullanmıyoruz. Mektep açmıyoruz. Dersler koymuyoruz. Haftanın günlerini, saatlerini, günün saatlerini ayarlamıyoruz. Hanımlarımıza İslam’ı öğretmiyoruz.

Çocuklarımıza İslam’ı öğretmiyoruz. Kendimiz İslam’ı öğrenmiyoruz. Kur’an’ı okumuyoruz. Hadisleri okumuyoruz. Sahabeyi kiramın hayatını okumuyoruz. Dinin, fıkıhın ahkâmını, namazın nasıl kılınıp ne yapılırsa makbul olacağını, ne yapılırsa bozulacağını çok kimse bilmiyor.

Biz İslam’ı nerden öğrendik?

Dedelerimiz, babalarımız bize bir şey öğretiler. Analarımızdan öğrendik.

Bizim çocuklarımız öğrenmezse nasıl namaz kılacaklar?

Nasıl ibadet yapacaklar?

Nasıl İslam'ı yaşayacaklar?

Çok kuvvetli bir öğretim ve eğitim faaliyetinin olması lazım. Eğitimin her çeşidine var gücümüzle yüklenmemiz lazım.

Her çeşidi; radyo, televizyon, gazete, dergi, okul, konferans, kurs... Her çeşit çalışmayı yapmamız lazım.

Her çeşit yol ile kalıcı bir tarzda insanlara İslam'ı öğretmemiz lazım. Herkes İslam'ı öğrenmek istiyor. Hatta bir İngiliz aramıza geldi, geçen gün. Söyledi. Arkadaşlar bize naklettiler.

Hippilerin toplantı yaptıkları şehirlerde onlara İslam'la ilgili pek çok kitaplar satıyormuş. İlgiyle takip ediyorlarmış. Alıyorlarmış, okuyorlarmış. Yani İslam'ı biraz merak edip okuyorlarmış. Demek ki; "İslam haklı..." diyebilir, okuduktan sonra. Okumak, okutmak güzel bir şeydir. Okumuyorsa anlatmak eğitmek güzeldir.

“Gel bakalım oğlum. Sen bir Fatiha’yı oku bakalım. Bak şurasını yanlış okuyorsun. Bak şurasını atladın. Hanım geç bakalım, karşıma. Kur’an-ı Kerim’den neleri biliyorsun, oku bakayım.” Yani böyle bir günün saatlerinde şöyle bir cetvel olup, duvara asılı İslam’ı öğrenme öğretme çalışması yok. Öğretmekte öğrenmekte bir cihattır. İslam’ı savunmakta bir cihattır.

Biz camia olarak, İskenderpaşa topluluğu olarak, tekkemiz olarak ne yaptık?

Hocamız vaaz veriyordu. Anadolu’nun muhtelif şehirlerinde, münasip mevsimlerde yıllık izinlerini aldığı zaman ziyarete gidiyordu, geziye gidiyordu.

Biz ne yaptık?

e. İslâm'ın Anlatılması İçin Çağın İmkânlarından Faydalanmak

Bu vaazların mahdud insanlara hitap ettiğini, daha çok insanında dinlemek, öğrenmek istediğini görünce çağın imkânlarını, alet ve edevatını, vasıtalarını, müesseselerini kurmaya gayret ettik. Dergi çıkarttık. Yazdığımız yazıları derginin baskısı ne kadarsa en aşağı o kadar insana [ulaştırıyoruz]. Çünkü bir

dergiyi bir insan okumaz. Bir aile okur. Daha çok insan okur. O kadar insana iletmeye başladık.

Okullar, kurslar açtık. Elhamdülillah, radyo açtık. Radyonun vericileri 200'e [ulaştı]. En son rakamı müjdeyle söylediler. Şu kadar rakama ulaşmış.

Ben bugün cuma namazı kılmaya gelmeden önce otuz beş dakika Türkiye'ye vaazımı telefonla yaptım, gönderdim. Yani vaaz tamam. Vaazı da hemen, o gün dinliyorlar. Telefonlar geliyor. "Hocam Brisbane'deymişsiniz, vaazınızı dinledik." [diyorlar].

Allah razı olsun. Bir şeyler oluyor. Güzel. Ama bir vaazla bir insan doymaz. İslam'ın öğrenilmesi tamam olmaz. Müessese kurmak lazım. Ciddi [çalışmak ve] çocuklara öğretmek lazım. Bu çocuklar senelerce okullara gidiyorlar da damla damla bir şeyler öğreniyorlar.

Biz bunların öğrendiğinin yanına İslami bilgileri böyle yığın yığın vermezsek bunlar İslam'ı nasıl öğrenecekler?

Anneler, babalar çocuklarına İslam'ı öğretmeli. Okul açmalıyız. Okulda öğretmeliyiz. Mesela kiliselerin pazar okulları var. Pazar okulunda, cumartesi günü okullarında ders veriyorlar. Haftanın tatil günü diye, okul yok diye çocukları alıyorlar, bir şeyler öğretiyorlar.

Bizler de öğretebiliriz. Bu çeşit çalışmalarda cihadın şeklidir.

İslam'ı tanıtmak için, İslam'ı öğretmek için, İslam'ı savunmak için, müslümanları sıkıntılardan kurtarmak için yapılan çalışmaların her çeşidi bir çeşit cihattır.

Onun için bulunduğumuz yerde, bulunduğumuz imkânlar[la elimizden gelenin en iyisini] yapabilmeliyiz. İslam'a faydalı, müslüman kardeşlerimizle faydalı çalışmaları yapmaya çalışmalıyız. Ve bu hususta, fedakâr ve gayretli olmalıyız.

Dikkatli olmalıyız. Uyanık olmalıyız. Fedakâr olmalıyız. Şurada bir camiiyi bile doğru düzgün yapamadık. Caminin yarı parası toplandı. Yarı parası borç.

Camiiyi henüz kuramadık. Camiiyi kuracağız. Camii mektep olarak çalışacak. Onu yapamadık. Doğru düzgün toplantımız yok. Akşamları evlerde toplanırsak, salonda on beş kişi, yirmi kişi dinlerse olmaz. Taşıma su ile değirmen dönmez.

Bir kova su alacaksın. Değirmenin çarkına o kovayı getireceksin, boşaltacaksın. Ötekisi bir kova daha getirecek. Bir daha boşaltacak. Bu çark dönecek, değirmen dönecek de iş yapacak. Gülerler adama. Taşıma suyla değirmen dönmez. Su güldür güldür gelecek. Fıldır fıldır çevirecek.

Değirmen öğütecek. Un olacak, iş olacak. Çok çalışmak lazım. Çevremizde bakın, biz şu anda Capalaba'da kalıyoruz. Capalaba'da kaç tane kilise olduğunu sayın bakalım. Saymak mümkünse.

Kaç tane kilise var?

Bu kiliseler gidin bakın.

Pazar günleri, akşamları, cumartesi günleri ne yapıyorlar?

Çok daha fazla çalışıyorlar. Bir şeyler öğretiyorlar. Kendi taraflarına çekiyorlar. Biz

İslam'ı tanıtmak için, değil başkalarına tanıtmak kendi çocuklarımıza öğretemezsek Allah bunun hesabını sorar. Babalara soracak. Kesinlikle soracak.

Annelere, babalara, sorumlulara, görevlilere soracak.

“Sen bunu niye böyle yapmadın?” diye. O da bir cihat. Eğer biz bunu yapmazsak İslam silinecek dünyadan. İslam'ın silinmemesi, yok olmaması için, ilerlemesi için, yükselmesi için çalışmamız lazım.

Allahu Teâlâ Hazretleri hepimize çalışmanın en güzel yollarını, şekillerini düşünüp, bulup, ona göre hizmetler yapmayı nasip etsin. Bu hususta katkıda bulunmayı da nasip eylesin.

إِنْ كَانَ خَرَجَ يَسْعَى عَلَى وَلَدِهِ صِغَارًا فَهُوَ فِي سَبِيلِ
اللهِ، وَإِنْ كَانَ خَرَجَ يَسْعَى عَلَى أَبَوَيْنِ شَيْخَيْنِ
كَبِيرَيْنِ فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللهِ، وَإِنْ كَانَ يَسْعَى عَلَى
نَفْسِهِ يُعِفُّهَا فَهُوَ فِي سَبِيلِ اللهِ، وَإِنْ كَانَ خَرَجَ رِيَاءً
وَمُفَاخَرَةً فَهُوَ فِي سَبِيلِ الشَّيْطَانِ

În kâne harace yes'â alâ veledihi sigâran fe-hüve fî sebîli'llâhi, ve in kâne harace yes'â alâ ebeveyni şeyhayni kebîrayni fe-hüve fî sebîli'llâhi, ve in kâne yes'â alâ nefsihi yuiffuhâ fe-hüve fî sebîli'llâhi, ve in kâne harace riyâen ve müfâharaten fe-hüve fî sebîli's-şeytâni.

Bu sayfadaki ikinci hadis-i şeriftir. Peygamber Efendimiz bu hadis-i şerifinde buyuyor ki:

În kâne harace yes'â alâ veledihi sigâran fe-hüve fî sebîli'llâhi.

Eğer adam evinden sabahleyin çıkarken; “Ben onların babasıyım, küçük çocuklarıma bakayım. Geçimimi, onların geçimlerini sağlayayım, onları büyüteyim.” diye onlar için kapıdan çıkarsa.

Nereye gidiyorsun baba?

Sizin için gidiyorum işte.

Veya nereye gidiyorsun efendi?

Evde bir sürü çocuk var. Onların [yemeleri içmeleri giyinmeleri gerekir.] Onlar için gidiyorum.

fe-hüve fî sebîli'llâhi.

Bu Allah yolundadır.

Neden?

Çocukların bakımını, Allah analara, babalara vermiştir. Hatta ananın bakımını da babalara vermiştir.

Baba onun için çıkacak. Helal kazancı sağlayacak. Onlara bakacak. Bu *fisebilillah-tır*. Allah yolundadır. Allah'ın sevdiği bir şeydir.

Ve in kâne harace yes'â alâ ebeveyni şeyhayni kebîrayni fe-hüve fî sebîli'llâhi.

Delikanlı, henüz evlenmemiş. Ama ihtiyar annesi, babası var. Büyük, yaşlı. Çıkıyor.

Nereye çıkıyorsun?

“Biraz çalışayım da şu anamı, babamı rahat ettireyim, duasını alayım. Para kazanayım.” diye gidiyor. Tamam. Bu da *fisebilillah-tır*. Çünkü anaya, babaya hizmet etmek evlatları için çok sevap kazanma vesilesidir. Elbet hizmet edeceğiz.

Onlar bizi küçükken büyüttüler. Biz de onlara büyüdüğümüz zaman elimizden gelen yardımı yapacağız. O da *fisebilillah*'tır.

Ve in kâne yes'â alâ nefsihi yuiffuhâ fe-hüve fî sebîli'llâhi.

“Eğer ailesine, eşine bir yardım olsun, bunun nafakası benim üzerime.” diye çıkmışsa o da *fisebilillah*'tır. O da sevaptır. Ama;

Ve in kâne harace riyâen ve müfâharaten.

Övünmek için, tekebbür için çıkmışsa, yani; “Para kazanayım da bu iş anlı şanlı olsun. Başkalarına karşı övüneyim.” Böyle tefahür ve tekebbür, övünmek, kibirlenmek için o niyetle; “Para kazanayım da onlar görsünler.”

“Ben onlara ne yapacağımı gösteririm?” bu niyetle çıkarsa;

Fe-hüve fî sebîli's-şeytâni.

O çıkışı şeytan içindir. Şeytani bir çıkıştır. Onun faydası yoktur. Demek ki insan çocuklarına bakmak için çalışmaya gidiyorsa Allah yolunda oluyor. Sevaplı bir iş yapıyor.

Ana babasına bakmak için çıkıp gidiyorsa sevaplı oluyor. Fisebilillah oluyor.

Güzel. Hanımına bakmak için çıkıyor, çalışıyor. Tamam. Allah yolunda. Ama kötü maksatlarla, övünmek, böbürlenmek, fiyaka, debdebe, saltanat, kibir için çıkıyorsa o zaman Şeytan'ın yolundadır.

f. Bütün Ameller Niyetlere Göredir

Bütün ameller niyetlere göredir. Hepsinde kapıdan çıkıyorsun. Para kazanmaya gidiyorsun. Ama para kazanmaktaki niyetin iyiye *fisebilillah* oluyor. Niyet kötüyse *fisebilişşeytan* oluyor. Günah oluyor. Onun için önce niyeti düzeltmek lazım.

Yapacağımız her işte evvela ben bu işi ne niyetle yapıyorum?

Art niyetim ne?

İçimdeki asıl düşünce ne?

Gideyim, o adamın camisinde vaazını dinleyeyim de bir hatasını bulursam rapor edeyim.

Şimdi bu adam öteki camiye gelen, aşk ile şevk ile Allah rızası için vaazı dinleyenler gibi sevap alacak mı?

Almayacak.

Neden?

Onun niyeti oradaki kusuru yakalamak. “Şu adama büyük âlim diyorlar. Ben ona gideyim, kusurunu bulayım, etrafa bir yayayım, kepazesini çıkartayım da bir görsün.” Bu niyetle olunca hiç sevabı yok.

Yani aynı camiye gitti, aynı kapıdan girdi. O da aynı namazı kıldı. O da aynı vaazı dinledi. Ama ona sevap yok, niyeti kötü. Buna sevap var. Bunun niyeti iyi. Her şeyde böyledir. Niyete göredir. “Şöyle bir cüzdanımı bir açayım, kalabalık bir yerde para dağıtayım. Hem de müessesemiz namına reklam olur.” Para dağıtmaktan sevap alamaz.

Niye?

Reklamdan sevap alınmaz. Bunu reklam niyetiyle yaptı. Öyle şey yok. “Sessiz sedasız Allah rızası için vereyim de bir Allah bilsin yeter. Başkasının bilmesini de görmesini de istemiyorum.” derse oradan sevap alır. Her şeyde niyet esastır.

O halde herhangi bir işi yaparken her işimizin başında Allah rızası için olup

olmadığına, niyetimize bir göz atmalıyız. Bugün ben şuraya gitmek istiyorum.

Ya ben buraya niye gitmek istiyorum?

Allah rızası için. Tamam git.

Niye gitmek istiyorum?

Kötü bir maksat, iyi olmayan bir şey için. O zaman yapma. Yani niyetin iyi değilse iyi niyetli olmayan yere veyahut kötü niyetle olacak yere gitme. [Önce] niyetini düzelt.

Günaha girme. Çünkü doğrudan doğruya bir işi yapmaktan sevap yok. Ancak iyi niyetle yapılmasında sevap var.

g. İmamete En Bilgili Olanlarınızı / Alimlerinizi Geçirin

Üçüncü hadîs-i şerîfle bitirelim.

إِنَّ سَرَكَكُمْ أَنْ تُقْبَلَ صَلَاتُكُمْ فَلْيُؤَمِّكُمْ عُلَمَاءُكُمْ،
فَإِنَّهُمْ وَفَدُكُمْ فِيمَا بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ رَبِّكُمْ

İn serraküm en tukbele salâtüküm fe'lyüemmeküm ulemâüküm, feinnehüm vef-düküm fima beyneküm ve beyne rabbiküm.

Bu hadisi şerifte Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

Namaz kılıyorsunuz ya, namazlarınızın kabul olmasını istiyorsanız;

Fe'l-yüemmeküm ulemâüküm.

Sizin âlimleriniz, fazıllarınız kimse onlar imamınız olsun. İmamlığı onlara yaptırın. Âlimleriniz imamlık yapsın. Namazınızın kabul olmasını istiyorsanız. Çünkü bir imam,

Feinnehüm.

Geçirilen imamlar;

Vefdüküm fima beyneküm ve beyne rab-biküm.

Sizinle Rabbiniz arasında elçinizdir, tercümanınızdır. Yani o iyi bir âlim, fazıl, salih, muttaki insan olursa iyi olur. Ama o tercüman, Allah'ın sevmediği bir kimse olursa iş çıkmadığı gibi dünyada da iyi olmaz.

Onun için en âlim olan, en fazıl, kâmil olan kimseye; “Buyurun, siz namaz kıldırın.” demek uygundur. Toplum içinden elçi olacak en âlim, fazıl olanını çıkarmalıdır. Allah ile onların [arasında] tercümanları olacak. Onlara başkanlık edecek. Onun iyilerden seçilmesi uygun olur.

Allahu Teâlâ Hazretleri bizim aşkımızı, şevkimizi, muhabbetimizi, gayretimizi, çalışmamızı artırsın. İslam için çalışmamızı arttırsın. Bu diyar-ı gurbetlere geldik, memleketimizden daha rahat ettik. Çok şükür. Şimdi eğri de otursak işin doğrusunu söyleyelim.

Burada kebaplarla, tatlılarla, nimetlerle, meyvalarla, rahat mıyız Hasan Efendi?

Elhamdülillah, çok şükür, rahatız. Tamam. Allah bize bu rahatlığı nasip etti. Diyar-ı gurbetlerde, kendi memleketimizden daha rahat durumdayız. Ya Rabbi! Çok şükür. O halde bizde Rabbimizin emirlerini tutmaya daha çok gayretli olalım.

Dinimize hizmet etmeye daha çok gayretli olalım. Kesemizin ağzını daha çok açalım. Burada keselerin ağızları biraz daha dar dikilmiş. Caminin parasının yarısı çıktı, yarısı çıkmadı. Müslümanların bir yerde toplandığı zaman ilk önce camiileri olması lazım.

Ondan sonra o camiide iyi bir hocanın bu eğitim öğretim çalışmalarını yapması lazım. Tabii önce hoca lazım. Hoca olursa camiye hoca yaptırır. İyi bir hoca allem eder, kallem eder camiye yaptırır. Aşk verir, şevk verir,

gayret verir. Kořturur, uğraşır, didinir, camii-yi yaptırır.

Önce hoca lazım. Yani bir şehirde önce bir hoca olması lazım. Sonra o hocanın iyi yetişmesi lazım.

“Toplum nasıl yönetilir, nasıl şevklendirilir, yönlendirilir?” diye.

Ondan sonra o hocanın önder olması lazım. Âlim, fazıl olması, koşturması, camiinin yapılması lazım. Camii sadece namaz kılma yeri değildir.

Neden?

Geniř bir yer varsa namaz evde de kılınıyor, işte görüyorsunuz. Ev dar geliyorsa bahçede de kılınır. Gölgekte de kılınır. Yani parkta da kılınıyor.

Yol boyunca hiç sıkıntı çektik mi?

Burada aylarca yolculuk yaptık.

Yolculukta sıkıntı çektik mi?

Bir park buluyoruz, namaz kılıyoruz. Her yerde var. Bir yerde bir kasaba varsa güzel bir parkı vardır. Ya deniz kenarı ya dağ başı...

Neresi olursa olsun?

Orada su da var. Abdest alıyoruz. Ezan da okuyoruz. Namazı da kılıyoruz. Hiç kimse de bir şey demiyor. İbadetimizi yapıyoruz. Camii sadece namaz kılma yeri değildir.

Cami ne demek?

h. Cami Sadece Namaz Kılma Yeri Değildir

Çok güzel isimlendirilmiş. Camii, toplayan, cem eden demek. İsim sigası. Cemaat, yecmeu, camii, mecmu; toplayan demek. Camii insanı topluyor. İnsanları topluyor. Cemaati topluyor. Onun için caminin olması lazım. Bugün gittim.

Bugünkü yer neydi?

Branda Camiiydi. Küçük bir yer. Daha önce West Endde kıldık. O da çok büyük değildi. Daha evvelki hafta da Holland Park'ta kıldık.

O da ahım şahım, çok büyük bir şey değildi.

Ne olacak?

Bizim evelallah onların üç misli, beş misli, on misli büyüklükte cami yapmamız lazım.

Allah hepinizden razı olsun. Allah hepinize İslam'a güzel hizmetler yapmayı nasip etsin. O şerefe erdirsin. O sevapları hepinize kazandırsın.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
Brisbane/ Avustralya

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

